

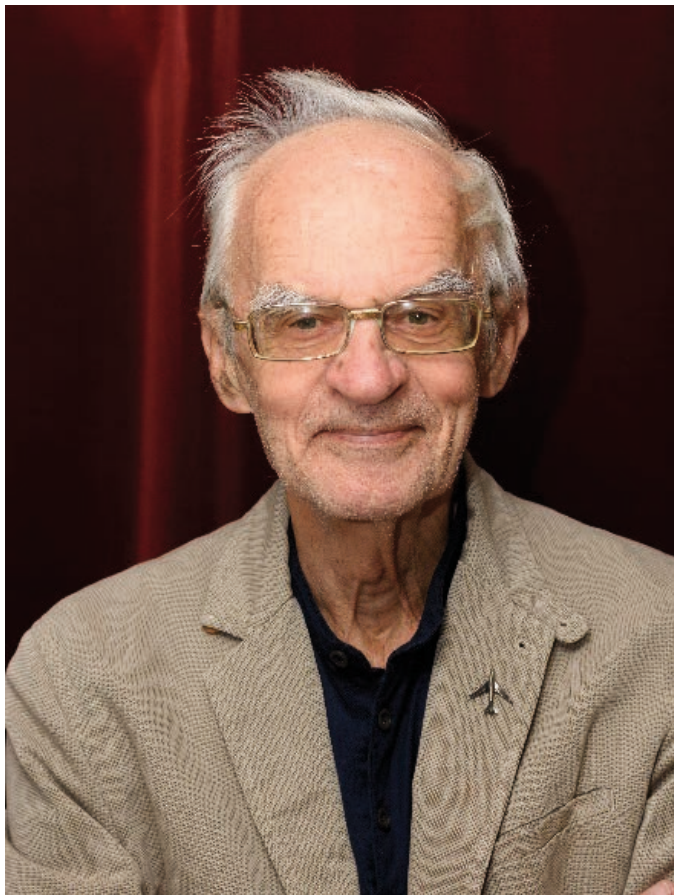
≡ WSTĘP ≡

Ponad rok temu, 8 października 2023 roku, pożegnaliśmy Ireneusza Kanię (1940–2023), wybitnego lingwistę, człowieka o nieprzeciętnej erudycji, talencie translatorskim i znaczącym wpływie na formację intelektualną kilku pokoleń polskich humanistów. Niniejszy numer *The Polish Journal of Arts and Culture. New Series* powstał z inicjatywy prof. dr hab. Marty Kudelskiej, kierownik Katedry Porównawczych Studiów Cywilizacji Uniwersytetu Jagiellońskiego i przede wszystkim stanowi formę upamiętnienia autora polskiego tłumaczenia *Tybetańskiej Księgi Umarłych* jako buddologa i popularyzatora wiedzy na temat buddyjskiej religii, etyki oraz piśmiennictwa.

We wczesnych latach 80., w czasie politycznego napięcia i realnego lęku, Ireneusz Kania prowadził osobistą walkę z dręczącym społeczeństwo duchową rezygnacją – udzielał lekcji języka tybetańskiego i angażował się w dyskusje poświęcone tradycjom buddyjskim. W niewielkim gronie osób, które miały wówczas przywilej uczestniczyć w tych wydarzeniach, znaleźli się przyszli akademicy: orientaliści, kulturoznawcy, filozofowie i lingwiści, specjaliści zajmujący się tematyką buddyjskiego kręgu kulturowego. Z tego niewielkiego środowiska wyszli też późniejsi pierwsi polscy kapłani i nauczyciele tradycji buddyzmu tybetańskiego.

Kolejne lata i dekady przyniosły szereg prac translatorskich jego autorstwa, które po dzień dzisiejszy stanowią kanon dla badaczy cywilizacji Europy i Azji oraz międzykulturowego dialogu. Na ogromny dorobek Ireneusza Kani składają się prace translatorskie z kilkunastu języków nowożytnych i starożytnych, w tym przekłady tak cennych dzieł, z perspektywy tematu numeru, jak wspomniana *Tybetańska Księga Umarłych*, *Drogocenna skarbnica wytwornych maksym* Sakji Pandity, *Opowieść o życiu Milarepy czcigodnego, wielkiego i potężnego jogina*, *Muttāvali. Księga wypisów starobuddyjskich* czy wydane niedługo przed śmiercią

tłumaczenia *Dhammapady* i *Suttanipaty*. Ireneusz Kania był także autorem licznych artykułów, pogłębionych wstępów i esejów, częściowo zebranych w dwóch tomach, wydanych przez Wydawnictwo Znak i Wydawnictwo Pasaże.

Ireneusz Kania (1940–2023). Fot. Andrzej Pilichowski
© Wydawnictwo Pasaże

Niniejszy numer pisma *The Polish Journal of Arts and Culture. New Series* stanowi wyraz pamięci i wdzięczności względem tego wybitnego tłumacza, jego zachowanej spuścizny, ale też postawy, którą prezentował: rzetelnej i dociekliwej, a zarazem pełnej pasji i autentycznej wiary w transformującą wartość wiedzy.

W jednej z dedykacji, zamieszczonej w tłumaczonej przez siebie książce, Ireneusz Kania przywołał drogie mu motto:

„Ze zrozumieniem przychodzi wyzwolenie”.

Oby mądrość tych słów kierowała życiem każdego z nas.

Redaktorzy oraz Wydawca pragną serdecznie podziękować osobom, które przyczyniły się do powstania niniejszego numeru. Wyrazy wdzięczności zechcą przyjąć p. Renata Zając, redaktor naczelna Wydawnictwa Pasaże, za zgodę na udzielenie praw do zdjęcia Ireneusza Kani autorstwa Andrzeja Pilichowskiego oraz p. Monika Dudek, dyrektor Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie za zgodę na udzielenie praw do publikacji tekstu wstępu i tłumaczenia „Apteczki” autorstwa Ireneusza Kani oraz za zdjęcia eksponatu.

Szczególne podziękowania składamy p. Marii Kani za udzielenie praw autorskich do tekstów męża oraz przychylną ocenę projektu publikacji.

Joanna Grela
Przemysław Skrzyński

